

GOVERN D'ANDORRA

Debat sobre l'orientació política global del Govern d'Andorra, el juny de 2013. Intervenció del cap de govern, Antoni Martí.

“L’any 1982, quan vaig ser cap de govern vaig posar sobre la taula la necessitat d’abordar la qüestió fiscal i em va costar la cadira. El 1993, quan vaig tornar a ser cap de govern ho vaig dir més clarament. Obviar-ho és un error que els nostres polítics han comès i que ara hauran de pagar”. El febrer de 2010, Òscar Ribas celebrava que Andorra hagués sortit de la llista negra de paradisos fiscals uns mesos abans –tot i que seguia a la llista grisa perquè, si bé havia acceptat els principis de transparència, encara no els aplicava–, però argumentava a EL TEMPS la necessitat urgent d’acostar-se a Europa.

L’obertura al capital estranger i una reforma fiscal eren l’última oportunitat per a rescatar un país amb un model econòmic totalment anacrònic per a un món globalitzat. Feia anys que el paradís andorrà estava a risc de fallida, però la societat i els partits polítics majoritàriament havien preferit mirar cap a un altre cantó i continuar vivint còmodament. Fins que l’OCDE, i la crisi econòmica i financera mundial

La transició andorrana

Els tabús que històricament havien definit la idiosincràsia andorrana han desaparegut en un tres i no res. L’obertura econòmica i la reforma fiscal acosten Andorra a un estàndard europeu que li permet desempallegar-se de la imatge, ben real fins ara, de país opac i trampós, per a esdevenir un nou estat que accepta les regles del joc internacionals. Continuarà essent un petit paradís entre valls, però, ara sí, un paradís legal.

van trucar a la porta amb insistència. Les eleccions anticipades, provocades per la impossibilitat del Partit Socialdemòcrata, amb Jaume Bartumeu al

capdavant, d’aprovar els pressupostos i la llei de l’impost general indirecte, van situar la candidatura liberal Demòcrates per Andorra al govern el juny de

2011. Amb majoria absoluta, l'executiu encapçalat per Antoni Martí va accelerar una revolució econòmica, però sobretot cultural, que havia començat a apuntar-se amb la sortida d'Andorra de la llista de paradisos fiscals de l'OCDE el 2009. Aquesta vegada sí, els liberals andorrans recollien les tesis que Òscar Ribas havia llançat tres dècades abans.

Revolució a corre-cuita. Pocs dies després de prendre possessió, el nou cap de govern viatjava a Brussel·les per posar punt final a set anys de negociacions, de reunions, d'últimatums i d'intercanvis de documents perquè Andorra pogués encunyar els seus propis euros. Amb l'acord monetari rubricat, l'executiu d'Antoni Martí acceleraria les reformes necessàries per a situar la fiscalitat en la línia dels països de la UE, empès per la pressió internacional i pels efectes de la crisi sobre l'economia andorrana.

El repte seria prou fàcil en un país acostumat a la disciplina impositiva i a les regles del joc estàndard. Però per a un país bastit sobre l'estructura de paradís fiscal, amb un blindatge històric a les inversions exteriors que no passessin pel sedàs d'un empresari andorrà o d'un prestanoms, i amb l'opacitat bancària com a bandera fins tot just uns mesos abans —el govern socialdemòcrata de Jaume Bartumeu acabava de signar acords bilaterals en aquesta matèria amb els estats francès i espanyol, amb els quals les autoritats fiscals d'aquests països poden reclamar sota ordre judicial informació als bancs andorrans—, la gesta era titànica. Una revolució cultural, una veritable transició històrica d'un estat medieval a un estat del segle XXI.

La majoria absoluta del govern al Consell General va facilitar el camí, fins al punt que ràpidament es prepararia una llei d'inversions estrangeres i una dràstica reforma fiscal. I dit i fet. El 2012 ja va entrar en vigor l'impost de societats, amb un tipus màxim del 10%, el més baix d'Europa només igualat per Xipre; l'impost sobre la renda d'activitats econòmiques, que grava amb un tipus màxim del 5% els beneficis obtinguts de les activitats econòmiques realitzades per les persones físiques, i l'impost de la renda

Andorra, fora de la llista de paradisos fiscals, a punt de concloure l'obertura econòmica i amb un sistema impositiu ja en marxa, veu com el secret bancari, encara vigent, deixa de ser un atractiu.

dels no residents fiscals, amb un tipus estàndard del 10%. Aquests tres impostos tenen un ventall de desgravacions, que en el cas de l'impost de societats poden arribar a reduir la taxa fins al 2%. I el darrer dels quatre grans impostos directes, l'IRPF, es troba en tràmit parlamentari. També tributarà a un màxim del 10%, amb desgravacions importants i exempció per a ingressos de menys de 24.000 euros anuals.

Paral·lelament a la reforma fiscal, Andorra va emprendre el camí de l'obertura econòmica, imprescindible per aconseguir el revulsiu que l'economia local necessitava. L'executiu constatava un estancament dels sectors tradicionals, el comerç, el turisme i la banca, i prenia consciència que necessitava ajuda exterior per a diversificar el model econòmic. Calia permetre l'entrada de capital estranger per a aportar valor afegit. Així, el juny de 2012 s'aprovava la llei d'inversions estrangeres, que permet a empreses foranes o a particulars estrangers establir un negoci al país sense necessitat de la figura del prestanoms i podent controlar el 100% del capital invertit. Ara bé, s'estableixen uns requisits previs per a poder entrar en l'entramat de negocis andorrans, entre els quals, el vist-i-plau del Govern.

Amb tot, els efectes de l'obertura econòmica no s'observaran fins d'aquí uns anys, perquè a hores d'ara només s'ha rubricat el conveni con-

tra la doble imposició fiscal (CDI) amb França. Aquesta circumstància fa preveure que les grans empreses internacionals no començaran a mirar-se Andorra com una opció viable fins que el seu país d'origen hagi signat un CDI, altrament la situació actual els obliga a pagar recàrrecs del 25% i del 33% per exportacions des d'Andorra, a més d'abonar els impostos en tots dos estats.

Tot i així, segons les darreres dades del Govern, un centenar d'empreses ja s'han instal·lat a Andorra i han donat feina a 130 persones, amb una inversió total de 9,4 milions d'euros, el 66% dels quals provinents de l'Estat espanyol. La majoria dels negocis nous són per prestació de serveis, o venda al detall o a l'engròs. Només s'han denegat 12 autoritzacions, totes per un informe desfavorable de la Unitat d'Intel·ligència Financera. L'executiu confia que quan es finalitzi la reforma fiscal amb l'IRPF es podran signar els CDI amb els països més importants, i això obrirà definitivament les portes a la inversió internacional.

El Govern ha definit tres sectors que han de ser clau per al futur de l'economia del país: l'educació, la sanitat, el benestar i la investigació mèdica, i les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Andorra, ara sí, accepta les regles del joc i es presenta al món com un paradís legal.